

Pojken som blev poet

Berättelse

Harry Martinson föddes år 1904 i Blekinge i södra Sverige. Hans barndom var svår. När han var sex år dog hans pappa. Året efter reste hans mamma till USA. Harry fick då bo hos olika familjer, eftersom kommunen betalade för honom. Han trivdes inte och rymde flera gånger.

När Harry var ung gick han till sjöss. I många år arbetade han som sjöman. Han reste över hela världen, till exempel till Sydamerika och Indien. Han hade gått lite i skolan, men han läste mycket själv. Resorna gav honom många idéer till sina böcker.

Sedan kom Harry tillbaka till Sverige och började skriva. År 1931 fick han ett stort genombrott med diktsamlingen *Nomad*. Senare skrev han romanen *Nässlorna blommar*, som handlar om hans egen svåra barndom.

År 1949 valdes Harry in i Svenska Akademien. Han var den förste arbetarförfattaren där. Hans mest kända verk heter *Aniara*. Det är en lång dikt om ett rymdskepp som driver bort i rymden.

År 1974 fick Harry Martinson Nobelpriset i litteratur tillsammans med Eyvind Johnson. Men många kritiserade priset, eftersom båda satt i Akademien som delar ut det. Harry blev mycket ledsen av kritiken. Han dog år 1978. Idag är han en av Sveriges mest kända poeter.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
barndom	tiden när man är barn
rymde	Katten rymde genom det öppna fönstret.
gå till sjöss	börja arbeta på ett fartyg
sjöman	en person som arbetar på ett fartyg
genombrott	när man plötsligt blir känd och lyckas
diktsamling	en bok med många dikter
roman	en lång berättelse i bokform
Svenska Akademien	en grupp som delar ut Nobelpriset i litteratur
rymdskepp	ett fartyg som åker ut i rymden
kritiserade	sa att något var dåligt eller fel

Läsförståelsefrågor

1. Var och när föddes Harry Martinson?
 1. I Stockholm år 1931.
 2. I Blekinge år 1904.
 3. I USA år 1904.
2. Vad gjorde Harry när han var ung?
 1. Han arbetade som lärare.
 2. Han arbetade som sjöman och reste mycket.
 3. Han bodde hela tiden hos sin mamma.
3. Vad handlar *Aniara* om?
 1. Ett rymdskepp som driver bort i rymden.
 2. En sjöman i Indien.
 3. En pojkes skola i Blekinge.
4. Vilket pris fick Harry Martinson år 1974?
 1. Ett pris för bästa film.
 2. Nobelpriset i litteratur.
 3. Ett pris för bästa fartyg.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Harry läste mycket på egen hand.
 2. Harry var glad och nöjd över kritiken mot priset.
 3. Harry hade en hund när han var liten.
6. Varför fick Harry bo hos olika familjer som barn?
7. Skriv en mening om hur Harry mådde efter att han fått Nobelpriset.
8. I texten står det inte ordet "fattig". Men varför kan man ändå förstå att Harrys barndom var svår? Ge ett exempel.

Facit

1. b
2. b
3. a
4. b
5. 1. ja b) nej c) det står inte i texten
6. Exempel på svar: Hans pappa dog och hans mamma reste till USA, så han hade inga föräldrar som kunde ta hand om honom.
7. Exempel på svar: Han blev mycket ledsen, eftersom många kritiserade priset.
8. Exempel på svar: Hans pappa dog, hans mamma reste bort och han fick bo hos främmande familjer. Det visar att han hade det svårt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Tema: en svår barndom och drömmen om ett bättre liv. Texten passar för samtal om mod och om att lära sig själv. Fråga gärna eleverna vad de drömmer om att lära sig.

Diskussionsfrågor

- Harry reste till många länder som sjöman. Vilket land vill du resa till, och varför?
- Harry lärde sig mycket genom att läsa själv. Hur lär du dig nya saker?
- Harry blev ledsen av kritik. Vad gör dig glad när du har gjort något bra?
- **Skriv (3 meningar):** Berätta om en gång då du var stolt över något du klarade.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Harry Martinson – https://en.wikipedia.org/wiki/Harry_Martinson
- NobelPrize.org: Harry Martinson – Biographical – <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1974/martinson/biographical/>
- Encyclopaedia Britannica: Harry Martinson – <https://www.britannica.com/biography/Harry-Martinson>
- Svenskt Biografiskt Lexikon: Harry E Martinson – <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Artikel/9140>
- Nationalencyklopedin (NE): Harry Martinson – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/harry-martinson>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Harry Martinson föddes 6 maj 1904 i Jämshögs socken (Nyteboda), Blekinge, och dog 11 februari 1978 i Stockholm (själv mord på sjukhus). Fadern dog 1910, modern reste till USA 1911, och Harry blev sockenbarn (utackorderad). Han var till sjöss cirka 1920–1927. Genombrott med diktsamlingen *Nomad* (1931). Självbiografisk roman *Nässlorna blommar* (1935). *Vägen till Klockrike* (1948). *Verseposet Aniara* (1956). Invald i Svenska Akademien 1949. Nobelpriset i litteratur 1974, delat med Eyvind Johnson; valet kritiserades eftersom båda var akademiledamöter. Gift med Moa Martinson (1929–1940) och därefter Ingrid Lindcrantz (1942–1978). Osäkerhet: exakta årtal för sjömanslivet anges något olika i olika källor (1919/1920–1926/1927); fotots fotograf är okänd men bilden är konstaterat public domain.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.